

Αθήνα, 26 Ιουλίου 2021

Αριθ. Πρωτ. 6487
Αριθ. Γνωμ. 19

Προς

Τον κύριο Διευθυντή Καταστήματος Κρατήσεως Πατρών

Θέμα: Εκκρεμότητα Ποινικής Διαδικασίας ως αρνητική Προϋπόθεση Χορηγήσεως τακτικής Αδείας Κρατούμενου

Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 11108/19-07-2021 έγγραφο, η Εισαγγελία Αρείου Πάγου ερωτήθηκε δια το ανωτέρω θέμα, ακολουθεί δε η παράθεση της γνώμης μου επ' αυτού.

Σύμφωνα με το άρθρο 55 παρ. 1 Ν. 2776/1999 «Σωφρονιστικός Κώδικας» ως αντικ. δι' άρθρου 1 παρ. 4 Ν. 4760/2020:

1. Οι τακτικές άδειες χορηγούνται εφόσον:

(1) Ο κατάδικος:

α) εκτίει ποινή φυλάκισης μέχρι πέντε (5) έτη και έχει εκτίσει πραγματικά το ένα δέκατο (1/10) της ποινής του,

β) εκτίει στερητική της ελευθερίας ποινή μέχρι δέκα (10) έτη και έχει εκτίσει πραγματικά το ένα πέμπτο (1/5) της ποινής του,

γ) εκτίει στερητική της ελευθερίας ποινή άνω των δέκα (10) ετών και έχει εκτίσει πραγματικά τα τρία δέκατα (3/10) της ποινής του,

δ) εκτίει ποινή ισόβιας κάθειρξης και έχει εκτίσει πραγματικά τουλάχιστον δέκα (10) έτη.

Κατ' εξαίρεση, σε αυτόν που καταδικάστηκε σε ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης για παράβαση της παρ. 2 του άρθρου 380 του Ποινικού Κώδικα, τακτικές άδειες χορηγούνται εφόσον έχει εκτίσει πραγματικά τα δύο πέμπτα (2/5) της ποινής του και η κράτηση έχει διαρκέσει τουλάχιστον δύο (2) έτη. Αν στον κατάδικο έχουν επιβληθεί περισσότερες στερητικές της ελευθερίας ποινές και δεν έχει γίνει προσμέτρησή τους σε μία συνολική ποινή, κατά το άρθρο 94 του Ποινικού Κώδικα, για τον υπολογισμό της ποινής που εκτίεται κατά την έννοια της παρούσας διάταξης, λαμβάνεται υπόψη το άθροισμα των επί μέρους ποινών.

(2) Δεν εκκρεμεί κατά του καταδίκου ποινική διαδικασία για αξιόποινη πράξη σε βαθμό πλημμελήματος που ενέχει πράξεις βίας ή απειλής βίας κατά προσώπων και πραγμάτων ή κακουργήματος ή διαδικασία εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης ή έκδοσης σε τρίτη χώρα.

(3) Εκτιμάται ότι δεν υπάρχει κίνδυνος τελέσεως, κατά τη διάρκεια της άδειας, νέων εγκλημάτων.

(4) Συντρέχουν λόγοι που δικαιολογούν την προσδοκία ότι δεν υπάρχει κίνδυνος φυγής και ότι ο κρατούμενος δεν θα κάνει κακή χρήση της άδειας του.

Για να διαπιστωθεί αν συντρέχει αυτή η προϋπόθεση εκτιμώνται ιδίως: α) η προσωπικότητα του καταδίκου και η εν γένει συμπεριφορά του μετά την τέλεση της πράξης κατά τη διάρκεια της κράτησης σε συνδυασμό με την παρ. 2 του άρθρου 69 και κατά τη διάρκεια των αδειών, που ενδεχομένως του έχουν ήδη χορηγηθεί, β) η ατομική, επαγγελματική και κοινωνική κατάσταση του ίδιου και της οικογένειάς του, καθώς και οι τυχόν οικογενειακές του υποχρεώσεις, γ) η ωφέλεια, την οποία μπορεί να έχει για την προσωπικότητα του καταδίκου και τη μελλοντική του εξέλιξη, η λήψη μέτρων για τη σταδιακή επάνοδό του σε καθεστώς πλήρους ελευθερίας.

Κατόπιν απευθύνσεως της Γενικής Γραμματέως Αντεγκληματικής Πολιτικής Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 8/2021 Γνωμοδότηση της Υπηρεσίας μας (Αντεισαγγελέα Λάμπρου Σοφουλάκη, Ποινδικ 2021.450), αναφερομένη στην ερμηνεία και εφαρμογή των νέων διατάξεων του άρθρου 1 παρ. 4 Ν. 4760/2020 σχετικά με την παροχή αδειών στους κρατούμενους, στην οποία εν πρώτοις παραπέμπω. Περαιτέρω, επικέντρωση στο απασχολούν ζήτημα, επιβάλλει να τονισθεί ότι η νέα νομοθετική ρύθμιση διατήρησε την διατύπωση της δεύτερης περιπτώσεως «Δεν εκκρεμεί κατά του Καταδίκου Ποινική Διαδικασία», χωρίς να προσθέσει τον προσδιορισμό «άλλη»,

προδήλως εξ αιτίας της ομοιομόρφου διαχρονικής υλοποίησής της διατάξεως από τα αρμόδια συμβούλια των Καταστημάτων Κρατήσεως και της κοινής συνειδήσεως ότι η εκκρεμής ποινική διαδικασία, που εμποδίζει την χορήγηση της άδειας, διαφοροποιείται από εκείνη της εκταμής ποινής, η οποία ενδεχομένως επίσης ευρίσκεται σε εκκρεμότητα, λόγω ασκήσεως ενδίκου μέσου στερουμένου ανασταλτικού αποτελέσματος ή μη παραχωρήσεως ανασταλτικής δυνάμεως από το δικαστήριο, αρχικώς ή επιγενόμενης (γούτο δε ισχύει και επί των ειδικώς διαλαμβανόμενων στο ερώτημα διαδικασιών της αιτήσεως ακυρώσεως και αναιρέσεως).

Εν κατακλείδι η γνώμη μου είναι ότι η εκκρεμότητα της ποινικής διαδικασίας, για την οποία ο κατάδικος εκτίει ποινή, δεν εμπίπτει στην περίπτωση 2 της πρώτης παραγράφου του άρθρου 55 Σωφρονιστικού Κώδικα και δεν συνιστά διακωλυτικό παράγοντα χορηγήσεως τακτικής άδειας, εφ' όσον (εννοείται), συνυπάρχουν αι υπό του νόμου τασσόμενες τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Ιωάννης Προβατάρης

Κοινοποίηση:

1. Υπουργείο Δικαιοσύνης
 2. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
 3. κ.κ. Εισαγγελείς Εφετών και δι' αυτών στους κ.κ. Εισαγγελείς Πρωτοδικών της Περιφέρειάς τους
- ε.φ.